

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 kor.
Helyben házhoz hozva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 kor.
Vidékre postán számlitva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a Kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 297. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1914 december 23.

A gabona a háboruban

A földművelésügyi miniszter nemrégiben felhívással fordult az ország gazdálkodó népéhez, amelyben az élelmiszerekkel való takarékoskodásra és a gabonakészletek nyílt, őszinte feltáráására hívja fel a magyar földet művelő népet. Van a miniszter rendeletének egy igen érdekes részlete, amelyet érdemes volna kivétel nélkül mindenkinek, szegénynek, gazdagnak egyaránt megszívelni. Ez a részlet így szól: „Ma, aki keveretlen tiszta buza, vagy rozslisztriből süített kenyeret eszik s aki rejtegeti a gabonát, a mire a maga házában és gazdaságában nincsen okvetlenül szüksége, vétkezik a haza ellen és az elleneséget segíti.”

Sulyos, nagy jelentőségű szavak ezek, benne van a magyar mezőgazdaság jelentőségének eddig még talán soha sem hallott mértékben való kidomborítása. Őszintén hiszszük is, hogy ezeket a szavakat azok, akikhez közvetlenül intézték a legteljesebb mértékben meg fogják szívelni, de vajon meg fogják e szívelni azok is, akik a buzát békés időben csak a spekuláció játékszerének tekintették?

A kormány a mi hitünk szerint bizonyosan fog találni eszközöket, hogy ezt a dolgot az utóbbiakkal is elintézzék, a gazdaközönség a maga részéről már tisztában van a helyzettel és a miniszteri felhívás bizonyosan teljes megértéssel, teljes áldozatkésséggel a gazdák körében. Mi tudjuk, hogy a felhívás nem azt jelenti, miszerint koplaljunk, csak azt, hogy a míg a háboru tart kenyér és kenyér között ne legyen különbség.

Egyék a gazdag is olyan barna kenyeret, mint a szegény, olyant, a milyent a harcoló katonák esznek. Ha ez a kenyér kielégitheti az igényeit, akik teljes izomerejüket feszítik meg a haza érdekében és teljesen próbára teszik testi ellenálló képességöket, akkor ennek a kenyérnek jónak kell lenni azoknak is, akik szintén megfeszített erővel ugyan, de mégis fűtött szobában hajtják nap-nap mellett nyugovóra fejüket, akiknek mégis csak pontosan kijár a reggeli, ebéd és a vacsora.

A tejjel-mézzel folyó magyar Kanaánban talán szokatlan lesz az időnek előtte kiürült magtár, szokatlan lesz a háborus kenyér, hiszen arra mindég büszkék voltunk, hogy a mi kenyérünk a legfehérebb és a legjobb ízű volt a világon, de ezt a szokatlan izt meg fogja édesíteni az a tudat, hogy a gabona ma a háboru legjelentékenyebb tényezőjévé

vált. Ezt ugyan mi, akik a magyar föld igazát, a magyar mezőgazdasági törekvések létjogosultságát hirdettük, amugy is régen tudjuk. Tudják meg most már azok is, akik a mezőgazdasági törekvésekben csak osztályharcot láttak és tudják meg azt is, hogy a magyar gazdák milliói máris elvitték a haza oltárára a legbecsesebb kincscsé nyilvánított termékét a földnek: a gabonát. Nem fog süket fülekre találni a gazdák körében a földművelésügyi miniszternek a takarékosagra felhívó szövege sem.

Ha áldozatkésségről van szó, akkor a magyar gazdákat mindenki helyén találja. Áldozatokhoz a gazda hozzá volt szokva a béke napjaiban is, mennyivel könnyebb most áldozatkésznek lenni, amikor nem csupán jól felfogott és jogosult egyéni érdekről, de az egész ország egyetemes, legnagyobb érdekeiről van szó.

Magyar vitézség, magyar dicsőség.

Abaujmegeye rendkívül érdekes és jelentőségteljes határozatot hozott: a kormányt felkéri annak hathatós kifejezésre juttatására, hogy e háboru folyamán a magyar nemzet önálló államisága és a magyar vitézség háttérbe ne szoríttassék, a háboru után pedig a nemzet nyerve el létfeltételeinek minél hatékonyabb biztosítását.

Bizony a magyar államiság a külföld előtt most meglehetősen el van takarva. Külföldi lapok csak osztrák hadseregről, osztrák győzelmekről irnak. De mit panaszkodunk emiatt, mikor itt nálunk is a lapok

jórésze, ha a háboruról is, nem tud magyarul írni, hanem a szakkifejezéseket valami vastag tudatlanságból következetesen németül írja? Hogy higgyen a külföld magyar katonaságban, mikor magyarnak nevezett lapok katonai dolgokról magyarul írni sem tudnak? Bataillon: zászlóalj helyett, brigád dandár helyett, a tarack nekik haubitc, a szakasz cug, a sebesültvivő szanitész, a roham sturm, a szurony bajonett, — a szabadkőművesek lapja még a sajtóhadiszálláson irt haditudósítást is nagyképuen a Kriegspressquartierrel keltezi! Ha a mi hírlapjaink

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák.
Divatos ruhaszövetek, mosó-kelmék, flanell és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek.
Hadi felszerelések; Dr. Jáger alsóruházat, keztük, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsek, gumi-köpeny, és hálósákok, Posztó és bőrkamáslik. **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott áruk! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

egyrésze ennyire osztrák járszala-
gon jár, mit akarunk a külföldtől?
|| **Abaujmegeye határozata helyes.**
Tudassuk, érvényesítsük magyarsá-
gunkat kifelé. De befelé is. Sőt első
elsősorban befelé.

Kassa, dec. 22. Abauj-Tornavármegye
hétfői közgyűlésén Gedeon Aladár ország-
gyűlési képviselő előterjesztésére a következő
indítványt fogadták el:

— Az alispáni jelentésből a törvényha-
tósági bizottság hazafias örömmel és meleg
elismeréssel vesz tudomást arról a mély ha-
zaszeretettől fakadó áldozatkészségről, mely-
lyel a vármegye lakossága magától minden
nélkülözhetőt megvonva, bőségesen kívánja
részét kivenni nemzetünk hősiességének
terheiből.

Büszke csodálattal kíséri a vármegye
közönsége a harctéren küzdő magyar kato-
nánk határtalan bátorsággal párosult hősiesség
magatartását, mely soha el nem muló, ra-
gyogó bizonyítéka annak, hogy hős magyar
véreink áthatva a hazaszeretettel mindent
legyőző nemes érzéstől, átértik ezeréves multu
nemzetünk magasztos hivatását.

Felemelő büszkeséggel tölti el a törvény-
hatóságot a vármegye fiait is magába ölelő
34. gyalogezrednek Pietrkow elfoglalásánál
tanúsított ismételt hősiessége, a mellyel az
orosz csapatok mellett nagy diadal kivívásá-
nál halálfelelmet nem ismerő bátorsággal
szereztek magyar hazánknak becsületet és
maguknak hervadhatatlan babérokat.

A vármegye a hős 34 ik gyalogezredet
ez alkalomból szeretetének egész melegével
köszönti és további győzelmes küzdelmeihez
a magyarok Istenének áldását kéri.

Egyúttal a vármegye közönsége azon
kivánságának ad kifejezést a kormányhoz
intézendő feliratban, hogy a kormány találja
meg és alkalmazza hatékonyan annak mód-
ját, hogy a nemzeti s állami létért való s
jelenleg folyó fegyveres küzdelem terén a
**magyar nemzet önálló államisága, hadseregének páratlan halálmeg-
vető hősiessége háttérbe ne áll-
littassék, homályban ne hagyassék s ez-
zel ne szenvedjen esorbát azon jogi és er-
kölcsei alap, a melyben hogy önálló nem-
zeti és állami léte tovább fejlesz-
tessék, az a nemzet páratlan áldozat-
készségének önként értendő gyümölcseként
isteni és emberi jogon méltán követel-
heti.**

Jelen határozatát a vármegye közön-
sége oly megkeresés mellett közli az ország
összes törvényhatóságaival, hogy a benne
elhatározott feliratot pártolja.

Egyebekben az alispáni jelentést a vár-
megye közönsége tudomásul veszi.

Boroevics a magyar földmivelőkről.

A „Gazdaszövetség“ megkérte Boroevics
hadseregparancsnokot, hogy sziveskedjék
nyilatkozni a magyar földmivelők harci
erényeiről. A hadvezér erre a következő vá-
laszt küldte:

A magyar gazda, a nemzet e gyöngye,
kiválóan harcol. Vitéz, kitartó, az időjárás
viszontagságaival és a nélkülözésekkel szem-
ben majdnem érzéketlen, mindig jókedvű,
engedelmes és ragaszkodó, mint egy jó gyer-
mek. A magyar gazda örömmel adja oda
vérének és véreinek utolsó cseppjét is.

En 36 évvel ezelőtt Sarajevo ostromá-
nál megtanultam a magyar gazdát becsülni,
ma Tomasow, Grodek, Przemysl és még sok
más esata után csodálom.

Az Isten tartsa meg Magyarország leg-
erősebb oszlopait: a magyar gazdákat!
Boroevics gy. tb.

A vezérkari főnök nyilatkozata.

Az Est haditudósítója jelenti: Conrad
vezérkari főnök ma a következő érdekes nyi-
latkozatot tette egy olasz szerkesztőnek:

— **A harc főszíntere most Lengyelország és Galicia. Itt fog megtörténni a döntés. Szerbia másodrendű akció, a melynek megoldása szintén északon dől el. Az olasz lapok azzal vádoltak engem, hogy Olaszország ellen irányuló katonai politikát űzök. Ez nem igaz. Én mint vezérkari főnök csak kötelességemet teljesítem, a mikor gondoskodtam a monarchia összes határainak megerősítéséről.**

— **Teljes a bizalmam a hadse-
reghez, a mely bebizonyította, hogy nálunk nincsenek nemzeti-
ségi különbségek, mikor az ural-
kodó hívó szava hallatszik.**

A szerb harctérről.

A Berliner Tageblatt tudósítója, Aago
Madelung december 18-iki keltezéssel
Batajnicáról, a mely állomás 14 kilométerre
északra van Zimonytól, a monarchia seregé-
nek szerbiai visszavonulásáról ezt írja:

Nagyon nehéz hadjárat a szerbiai. Az
utak fedezetlenek és a kunyhók száználmas
szállást adnak a katonáknak. A támadó fél
folyton hegynek felfelé megy, a hol a vé-
delem mindig feljebb és feljebb vonul állá-
sokba, a melyeket népe már előre el-
készít.

Mindenek ellenére is az osztrák ma-
gyar csapatok nagy erélyvel, minden ne-
hezséget legyőzve törtek előre körülbelül
Kragujeváciig. Hegycsucsokat vettek be, a
melyeken szerb halottak ezerszámra feküd-
tek egymás mellett. A fogoly szerbek csak-
nem mind foszlánnyá tépett uniformist
hordanak, azok pedig, a kiket utoljára hoz-
tak, közönséges parasztruhában harcoltak
már. Fáradtak a háborútól, munició és
élelemhiányról beszélnek és a szerb sereg
kimerülése tükröződik bennük.

De az által, hogy a támadó frontot egé-
szén Belgrádig szélesítették ki, az osztrák-
magyar felvonuló seregben hézagok támad-
tak, amelyet a szerbek a kétségbeesés utolsó
rohamával támadtak meg. Minden erejüket
összeszedték Macedóniából, a bolgár határról
és Belgrád alól, ahonnan jobbszárnyukat
vonták be. Harcba állították a tizenöt éves
fiukból álló harmadik népfelkelő korosztályt,
ujre sorozták az ifjakat husz éven alól, min-
dent a nyugati frontra dobtak, hogy az
osztrák-magyar sereg jobbszárnyát benyomják.

Ilyen körülmények között következett be
Szerbia kiürítése, nehéz utóvéd-harcok köze-

pette, de minden valóban súlyos veszteség
nélkül, bár a szerbek erről beszélnek. Szerbia
sorsáért Lengyelországban harcolnak. A szerb
harctérré csak éppen olyan sereget küldtek,
amely elég ahhoz, hogy éreztessen, hogy a
monarchiának, bár a keleti fronton óriási há-
borut viv, még a szerbiai harctérré is akad
serege.

Az oroszok visszavonulása.

Nagyberezna, december 22. Az Est
jelenti: Ungban az oroszok heteken át nagy
tulerőben voltak, de nem nyomultak előre.
Most, hogy az ellenségnek az egész vo-
nalon vissza kell vonulni, többek közt az
Ungban és Beregben levő orosz csapatoknak
is az a feladatuk, hogy fedezetet nyújtsanak
a galíciai seregek visszavonulására.

Naponkint visznek fogolyszállítmányt
Ungvárra.

Forradalmi hangulat Pétervárott.

Róma, dec. 22. Bukarestből táviratoz-
zák ide, hogy Pétervárott elfogtak har-
mincnyolc szocialista vezért, a kik azért
utaztak Pétervárra, hogy tiltakozzanak a
duma szocialista pártja hat képviselőtagjá-
nak letartóztatása ellen. Pétervárott a
szervezett munkások körében veszedelme-
sen lábra kapott a forradalmi hangulat.
Ezrével terjesztik a lázító röpiratokat a
nép és a katonaság között.

Csata Uzsoknál.

Ungvár, december 22. Uzsoknál
ma hajnalban heves ütközet
volt. Csata fejlődött ki az ungi
és beregi határ közötti terepen
is. Ungvárra ma is sok foglyo-
kát hoztak.

Vilmos császár a nyugati hadszíntérre utazott.

Berlin, december 22. (Saját tud.) Vil-
mos császár a nyugati hadszíntérre utazott.
A karácsonyi ünnepeket ott fogja tölteni.

A párisi nép angolellesenes hangulata.

Berlin, december 22. (Saját tud.) A Ga-
rette de Sausanninek jelenti Párisból, hogy
ott a nép az utcákon és a kávéházakban el-
keseredve nyilatkozik Angliáról, mely a
maga javára huzza a háborút.

Tunisz annektálása.

Berlin, dec. 22. A római Corres-
pondenzia jelenti: Franciaország leg-
közelebb annektálni fogja Tuniszt.

Zeppelinek újra bombázzák Varsót.

Berlin, dec. 22. Krisztiániából je-
lentik: A Central-News varsói jelen-
tése szerint a Zeppelinek december 9-én
18 bombát dobtak Varsóra. A bombák

Karácsonyi cukorka és csokoládé-vásár

ASZÓDI Kossuth-utcai fő- és Rákóczi-uti fióküzletében megkezdődött.

Telefon szám 635.

Aszódi-cég cukorkákban vezet.

Telefon szám 635.

Egy kilogramm friss szalon cukorka 2.20 korona. Egy teljes karácsonyfa collectio 140 drb 2.40 korona.

két épületet elpusztítottak, kilencven embert megöltek és ötvenet megsebesítettek.

A yorki érsek a békéért.

Berlin, december 22. A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: A yorki érsek a hartlepooli és scarboroughi flottatámadás áldozatainak temetése alkalmából ezt táviratozta:

— Ezeknek az embereknek halála országos zérte azt a vágyat fogja megszilárdítani, hogy Anglia és szövetséges társai siessenek befejezni a háborút, hogy az emberiség ismét élvezhesse a béke jótémenyét.

Hartlepoolban a sebesültek közül hárman meghaltak.

Az angol flotta ismét akcióba lépett.

Rottterdam, december 22. Vasárnap reggel újból heves ágyudörgés hallatszott Oostburgban. Azt hiszik, hogy az angol flotta akcióba lépett.

Elsülyedt angol szállítóhajók.

Berlin, december 22. A „Berliner Tagblatt” tudósítója jelenti Rómából: Livornónál több mint negyven angol katonasíjakot sodortak partra a hullámok. Halászkok beszélik, hogy Gorgone-sziget körül százával láttak angol sisakokat uszni, sok mentőövet is kifogtak a vizből, amelyek angol szállítóhajókról kerültek a tengerbe. Kétségtelen, hogy angol csapat szállítóhajók szerencsétlenül jártak.

(Gorgone-szigete Pisától délre fekszik, közel a Liguri-tenger partjához, szemközt Livornóval.)

Hollandiában várják az angol ultimátumot.

Amsterdam, december 22. Az itteni illetékes körökben állandóan oly hírek járnak, hogy Anglia a legrövidebb időn belül elküldi Hollandiához ultimátumát. Az ultimátumban az angol flotta számára a Schelde torkolatán való szabad közlekedését kéri. Anglia ugyanis azt tervezi, hogy a németeket Antwerpenből a tenger felől flottája segítségével kiűzze. Egész Hollandiában egyhangú a vélemény, hogy Anglia ultimátuma esetén a válasz csak egy lehet: a legteljesebb elutasítás.

Az üzlet Japánban is üzlet.

Koppenhága, december 22. Tokióból táviratozzák a Politikenek: A japán kormány úgy nyilatkozott a parlamentben, hogy ha a japán hadsereg részt vesz az európai háborúban, nem fogja ezt tenni megfelelő kárpótlás nélkül.

A Vatikán a bujtogatók ellen.

Róma, dec. 22. Az Osservatore Romano hevesen kikel a háborúra bujtogató nacionalista Idea Nazionale ellen s többek között így ír:

— Sohasem fogja senki az olasz katolikusokat meggyőzni arról, hogy helyeselniük kell egy borzalmas háborút egy olyan állam ellen, a mely Olaszországot nem támadja meg, de még csak nem is fenyegeti. Egy ilyen háború politikai erkölcstelenség és megvetendő alávalóság.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, december 22. (M. T. I.) A főhadiszállás közli: Egy ellenséges hajó ma Alexandrette-től északra bombázta a partvidéket, a nélkül azonban, hogy kárt okozott volna.

A többi hadszíntérről nincs semmi fontosabb hír.

A társadalom szíve.

Ujabb adományok a katonák részére

A Vörös-Kereszt központi konyhájának

(Körös-utca 27. sz.) küldött és hálásan köszönettel fogadott adományok: Schwartz Gyula 1 zsák sárgarépa, Szécsényi György Szt. János, 1 zsák zöldség, Szokoly Elemérné 1 szilke lekvár, 40 drb tojás, 4 drb szappan, 10 l. dió, 25 drb alma. Kovács Kálmánné 12 üveg befőtt. Tóth Gyuláné 4 kg. paszuly, 1 kg. rizs, 2 és fél kg. dió, 3 üveg paradicsom. Jelinek Ferenc 25 üveg paradicsom. Des Escherolles Kruspér Sándor 2 drb bárány. Kovács Lászlóné 8 üveg befőtt. Özv. Mártonffy Dezsóné 35 üveg paradicsom, alma, 2 zsák zöldség.

A sebesültek karácsonyára

ujabban adakoztak: Slésinger Ferenc, gyermekei Lukács Endre koszoru megváltás 5, Schöy Hermáné 10, dr Petróczy Zoltánné Nyiregyháza 20, N. N. 4, Szigligeti matiné 55-50, dr Lestyán Endre plebános 10, Katolikus kispapok 10, Tóth Gyula pü. felügyelő 10, Chorus Irén 4, Jancsó Lajos 10, Szolcsányi Hugóné 4, özv. Vinslatit Ferencné 2, Sibilka Nándor és neje 6, N. N. 1, Bargida Lilike 1, Benedek Böske 1, Iványi Lajos 2, Rózsay Józsefné 1, özv. Nemes Jánosné — 60, Tarasy Józsefné 1, özv. Mihályi I. né 2, Tonk Irén 1, Morvay Villibáldné 2, Ferecek Gézáné 3, Fleischer Józsefné 1, Kállay Ilka 4, Sonnenfeld Adolfné 10, Palóczy Károlyné 4. III. elemi újárósi isk. gyűjtése Bakó Sárika — 70, Allomás parancsnok 200, Színházi bodega 17, Lánszky Lajosné 5, Máthé Ilonka 4, Zugye Demeter 2, dr Radu Demeter nagyváradi gör. kath. püspök 100, Weimann Gyuri és Gyula 10, Bera Ferenc 5, Seidmann Irén és Nándor 3, Középpessné urnő 5, Pinter Tamás 2, Illés Sándor 2, Beck Gézáné 10, Reismann Mórné 10, dr Harrachné gyűjtése: Fetzter József tábori lelkész 100, 21-es tiszti szoba gyűjtése 50, ugyanennek pótgyűjtése 13, Favagvaladán hadnagy 5, 21-es tiszti szoba gyűjtése 5, Ruzsa Mózes 100, Illés I. 5, Rózsa Mór 5, Sebő M. 5, Sonnenfeld G. 5, Vávra Jaroska 5, Sós Jenő 2, Vámos Jenő 2, Vadász Gusztáv 5, Poillák Lajos 2, Fjlsashi Jenő 2, Kakas Mimi 2, N. N. 5, Kapp Endre 21-egyes tiszti szoba gyűjtése 6, Kirch 5, Kelemen 2, Sziklay Lajosné 2, Reda Prazé 2, Lázár Dezső 3, Kállay 5, Koszte Istvánné 20, Skubáné urnő 10, Ujfalussy Ilona 10, Sztaniszlavszky A. s neje 30, Német Istvánné 8, Schweiger Edéné 10, Seih Ádám 20, özv. Kenéz Sándorné 20, özv. Biszterszky Elemérné 10, Flegmann Arminné 10, A Baptista gyermek hittan iskolájának karácsonyfa alapja 30, Kath. Kör dr H. 308-66, Balkányi Ernőné 10, Papolczy urnő 10, Város 400, Lakatos Józsefné 30, Sebes Gyula 20, Eleméry Ferencné 10, Hiemesch Frigyesné 10, Szelegián Szevérné 5, dr Bolkis 10, Szirmayné 3, Kubinyiné 2, Kubinyiné és Szirmayné gyűjtése 12-20, Berkesy Istvánné 1, Sinka László 5, Mokriné 3, Holbán Tivadarné 1, Ruzsinszkyne 5, Miller Jenő hadnagy 10, Lőrinczy Attiláné 10, Fekete Károlyné 6, Hofmeister Nándorné 5, Hadadi Dániel szakaszvezető 1, Sternbergné (Püspökiből) 2, Povezsán József 3, Havranek Jánosné 5, Zöldiné 6, Szunyogh Pálné 5, Mis-

kolczy Lili 5, Korbuly Lajosné 2, Cziffra Vilma 5, Kolosy Béláné 5, Örley Györgyné 5, Örömarbus Lászlóné 5, Cziffra Kálmánné 5, Miskolczy Pálné 5, Miskolczy Barnáné 5, Szunyogh Albertné 5, Baranyi Tiborné 2, Balásházy Margit 10, Balásházy Olga 10, özv. Kozma Sándorné (Máramarossziget) 20, Bócz Gézáné 10, Lukács Ilka 10, Lukács Etelka 8, Rózenberg Izaóné 5, Bökönyiné 4, Dancse János 3, Kaesóh család 2, Schmidt Magdi 2, Körmendi Endi 1 korona.

Diót, cukrot, aimát, töltött zacskókat, süteményt, zsekkendőt, tárgyakat küldtek: Sarkadi Juliánna 2 kiló alma, 1 és fél liter dió. Marozsán Aurélia 2 kiló alma 1 fél liter dió, 1 doboz cigaretta. Pápe Juliánna fél kiló alma, fél liter dió, 2 drb tojás. Ross Ida 20 szem dió, Fisch Margit 6 drb tojás. Sztachó Riza 1 kiló alma. Kató Berta 6 doboz cigaretta. Szőke Juliánna 10 fill., 1 drb törülköző. Schwartz Klári 10, Schwartz Lenke 10 fill., Tóth Erzsébet 1 kiló alma, 1 liter dió. Fekete Ilona 2 és fél liter dió. Gara Irén 2 kiló alma. Szilágyi Margit 10 fillér, Somogyi Irma 6 doboz cigaretta, Darvay Jolán 1 doboz cigaretta, Takács Erzsébet 2 doboz cigaretta, Boros Margit 2 liter aszalvány, Bozóky Alajosné, Kupta Endréné Orodiozi Kálmánné, Fischer Terus, Steiner Viktorné, Popper Akosné 44 drb mellény, Bárdos Odónné, Banosik Sándorné, özv. Krüger Viktorné, Wertheimstein Aranka, Szuker Béla fehérnemű, Török Juliánna okl. tanítónő, Szabó Etelka, Cseh Margit Derecske, özv. Szentandrás Kálmánné Komádi, Lovaspodányi Németh Vincéné, Csepregi Erzsike, Palóczy Károlyné, Harvanek Jánosné, Kőszeghy Józsefné. Kőszeghy Mariane, Hiemesch Frigyesné, Tatár Zoltánné, Godánné urnő, Körmendy Endi, Szöllőssy Sárika, Oláh Györgyné, Géher Antalné, Wiebermann Antalné, Ember Emáuelné, Hegedüs Rezsóné, Sebestyén Lily, Vueskics Ottóné, Halász Gyula, Istvánffy Józsefné, dr Istvánffy Istvánné, Rozenberg Izsóné, Vértessy Andorné, Horváth Margit, özv. Saks Frigyesné, Kövér Andorné, Buzáth nővérek, Buzáth Ilona, Karácsony Gyuláné, Kállay Györgyné, Bondár Ferencné, dr Romváry Tiborné, Kovács Ilus, özv. Gausoryné és Lukács Mária, Molnár Györgyné, Seiler Józsefné, Szabó Sándorné, Fekete Mátyásné, Molnár Istvánné, Székely Gyuláné, Szelezsán Lukácsné, Dobi István, Nagy Dezsóné, Matkó Mária, Crovattó Jánosné, Fröhlich József, Sebeny Emma, Szidor Terézia, Robitsek Sándorné, Glük Elza, Szunyogh Ádám, Szelegián Szevérné, Jakschützné, özv. Kiss Károlyné, Tanay Zsigmondné, Szmazenkáné, Gergh Ducsi, Lausch Károlyné, Porosalmi Piroška, dr Molnár Imréné, Tóth Nővérek, Nagy Farkasné Pop Coriolánné, Apolló drogeria, Muresián Vallérné, gyűjtése: Muresiánné, Juhász Istvánné, Mann Gyuláné, özv. dr Gremspregné, Kovács Károlyné, Süller Antalné, Vaday Józsefné, Vaday József, Tonk Emilné, özv. Kádár Jánosné, Oláh Ferencné, Pasali Péterné, Blemo Istvánné, Huszti Samuelné, özv. Vajna Józsefné, Graberdinger M. né, Luputz Jánosné, Mikusayné, Grósz Izidor, özv. Bércziné, Pillmanné, Pillmann Margit, ifj. Nagy Lajosné, Hann Gyuláné, Tauszig Teréz, Székelyné, Janusek Károlyné, Miller hadnagy, Nagy Mariska, Oselley Dezsóné, Henczel Emilné, özv. Sinay Dánielné, Sinay Gyuláné, Fekete Károlyné, Balkányi Lajos, Buchter Jánosné, Tolczér Ilonka, özv. Sándor Lászlóné, Havranek Jánosné, Pálné, Herbay Emilné Arad, Zöldiné, Raduj Piroška (szobaleány), Hosszu Jánosné, Horváth Endréné, Szakadát Anna (szobaleány), Frankó Józsefné, Hajdu Anna, Pap Virág, az üzletvezetőség fájára N. N. 300 narancs, Jemal Jánosné, Bócz Gézáné, dr Nagy Gézáné, dr Kertész Ferencné, Leipnik Mihályné, Verner Kálmán, B. v. árvaszékének gyűjtése 9500 darab cigaretta. Ifj. Berger Samuelné, Márkiss Györgyné, Frölichné, Kertész Erzsike, Pósonyi Ferencné, Szolnokiné.

A sebesült katonák karácsonyesti vacsorája.

Emlitettük, hogy a Pally Lajosné vezetése alatt működő Jobbkéz gondoskodik arról, hogy az ajándékokon kívül minden katonakórházban a karácsony estéjén az összes sebesült és beteg kórházi élelemszállító levélben értesítette Pally Lajosné, hogy a „Katonák karácsonyfája” címen megindult mozgalom javára a beteg katonák megajándékozását illetően a következő kórházakban járul hozzá a katonák ellátásához: Ünnepi vacsorát ad a Rózsavölgyi házban, a Reál isk. tart. kórházban, esendőiskola tart. kórházban, a Tisza Kálmán téri leányiskola tart. kórházban, a Darvasy-ház tart. kórházban, a Reform. intern. tart. kórházban, az Orsolya-zárda tart. kórházban, a polgári iskola tart. kórházban, az Őr-utcai tart. kórházban. Az ezen célra összegyűjtött husmennységet átveszi, ebből a Biharmegyei közkörház részére szükséges mennyiséget átadja és a hiányzó mennyiséget mindenütt pótolja. Ezenkívül a csendőriszkolát, gimnáziumot és Darvasy-házat piros borral is teljesen ellátom.

Hósapkák a katonáknak Biharról.

Osvald Piroska postamesterő lelkes buzgalmának és fáradhatatlan buzdításának eredményeként Bihar községből újból 126 db hósapkát küldtek be a hadsegélyző havatálnak. Ezen második küldemény kötésében résztvettek a következők:

Osvald Ilona és Piroska kötöttek 26 db, Szabó Timke kötött 13, Egri Kornél 12, Polják Izabella 10, Goldstein Vilma 10, Lób Lajosné 5, Laszly Juliska 5, Méhes Lajosné 6, Váry Rózsika 5, Góz Lajosné 9, Buzi Ilona 9, Rózsavölgyi Lászlóné 4, Veisz Ilona 3, Benedek Jenőné 2, összesen kötöttek 126 darabot.

Elismerés az apácáknak.

Egy nem keresztény iparos népfőkelő levele.

A napokban megemlékeztünk arról, hogy a lakás- és élelmezési-bizottság ülésén Bernát József szocialista vezér sértően nyilatkozott az apácákról a zárdákban felállított népkonyhák révén. A durva támadásra nyomban megkapta a választ. Erre az incidensre vonatkozólag tegnap egy nem katolikus, sőt nem is keresztény iparostól az alábbi levelet kaptuk, amely újabb bizonyítéka az apácák, áldásos munkájának s annak, hogy mennyi hitelt lehet adni a Bernát-féle szocialista agitátorok vad gyűlöletből fakadó kirohanásainak. A hozzánk érkezett levél a következő:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérem, hogy pár soraimnak helyt adni sziveskedjék. Levelem válasz akar lenni arra, hogy amint b. lapjuk 20. számában olvastam, a szocialisták a lakás- és élelmezési bizottság ülésén elég bátrak voltak az apácákat lekicsinyelni, akik pedig inkább nagyrabecsülést érdemelnek.

Soha az életben nem tudtam az apácák működéséről és nem érdeklődtem úgy, mint most az apácák működése iránt, mint most, a nehéz napokban, mikor a társadalom minden rétege együtt érez és segít a sebesültek szenvedéseire enyhítő balzsamot csepegtetni, de senki annyira nem, mint az apácák, akik igazán megérdemlik az irgalmas nevet.

Különös, hogy akadnak egyesek, akik ezen igazán önzetlen irgalmasokat csak egy szóval is megbántani képesek.

Tisztelt Bernát Ur!

Nem szóval, nem lármával, vagy lekicsinyléssel lehet segíteni a fájdalmon, ha-

nem tessék kijönni a nagyvárad vasuti Vörös Kereszt nyugvóállomásra, itt meggyőződést szerezhet, hogy kik és mik az apácák. Fetser Antal püspök ur vezetése alatt ők tettekkel követik az irgalmasságot; éjjel-nappal egygyé tesznek és nem irtóznak az emberbaráti szeretet gyakorlásában akkor sem, ha kolerás beteggel, vagy ha a legundorítóbb sebekkel borított, szegény sebesültet kell megsegíteni. Tisztítják, mosdatják, ápolják éjjel-nappal egyaránt őket, anélkül, hogy panaszkodnának a fáradságukért. Ezek nem lármáznak Bernát ur, hanem letörlik a fájó könnyeket. Ez az igazi emberbaráti szeretet; ezekre a gyöngéd nőkre el lehet mondani, hogy tényleg gyakorolják azt, hogy szeresd felebarátodat, mint önmagadat.

Ezt teszik az apácák, Fetser Antal méltóságos urral az élükön. Ez megfelel a valóságnak, az igazságnak. Ezek megérdemlik, a megbecsülést, nem pedig a leszólast és bántalmat.

Tisztelettel

Weinberger Samu,

jelenleg népfőkelő sanités,

a polgári életben szobafestő iparos Nagyváradon,

Az újvárosi közs. polg. leányiskola karácsonyestéje.

Szeretünk titeket, akik a hazánkért szenvedtek! — kislányos betűkkel ez van írva egy kis cédulára, mely a sebesült katonák kis csomagjába van szánva. Nagyon sok cédula íródott még a sebesültekhez, kedves, gyermekes buzdítással, biztatással, de ez az egy többet mond mindegyiknél. Az iskolában mintha hetek óta ez az egy, most mindnyájunkat összefűző nagy, hatalmas érzés uralkodnék a sziveken. Kedves, meghatározó dolgok történnek a szeretet nevében.

Az iskolába menő gyermekekkel minden nap újabb és újabb, boldog mosolygással rejtegetett apró, titkos csomagok vándorolnak fel, melyekből ezerféle kedves apróság kerül elő, végtelen gondal összeválogatva, mintha mind arról beszélne, hogy: „széppé tesszük a ti karácsonyotokat”.

Lázás munka folyik, hogy az újvárosi közs. polg. leányiskolában elhelyezett sebesülteknek egy pár kedves órát szerezzenek a szent estén. Az igazgatónő, tanári kar és a növendékek, mindecsak erre gondolnak most. 316 db emlékszobkendőt készítettek, behimézve 1914. A zsebkendőket zacskókká alakították át ideiglenesen, egy kis szalaggal átkötve s ebbe jönnek: cigaretta, dohány, csokoládé, kalács, alma, dió, kis tükör, ceruza, notes, gyufa, stb. A növendékek bámulusos leleményességgel és gondal hordtak össze mindent, amiről gondolták, hogy kedves lehet a sebesülteknek. Félteve őrzött kis csontnyelű írónok, kis notesek, kis skatulyák — a gyermekek kincsei — mind átvándoroltak. Befőttek, likörök, tea, rum, tészták, csillogó karácsonyfa-diszkek, gyertyák, cukorkák, stb. halommal vannak. A vacsorához: zsirt, hagymát, krumplit, sőt, paprikát hordtak össze.

Karácsony délutánján minden kórteremben felállítanak egy karácsonyfát. Mikor a gyertyák kigyuladnak, a tanítónők és kislányok bemennek a termekbe az énekesek élénkelik a „Menyből az angyal”-t azután egy fehérruhás leányka egy pár meleg szóval köszönti a sebesülteket, miközben a többiek kiosztják a megtöltött zsebkendőket. Azután teát, kalácsot és befőttet osztanak ki a sebesülteknek és fél 6 kor pedig betálatják az együttesen készített jó meleg ünnepi vacsorát. Adja a Mindenható, hogy sikerüljön felvidítani szegény betegeket és adjon jövőre mindnyájuknak boldogabb karácsonyt.

A népfelkelők karácsonya.

Holnap gyulnak ki a szeretet apró gyertya lángjai. Holnap este minden házba a szeretet fog ellátogatni. Csillogó boldogság, könnyű boldog mosoly ül holnap a szemekbe és mindenki örülni fog, hogy örömet szerezhetett valakinek.

Vajjon minden szívhez oda tud-e férközni az öröm? Minden házban, minden családban ott lesz-e holnap a boldogság és a mosoly?

Északon és délen titáni küzdelmet vív a magyar. Két harctéren verekszünk a létünk ellenségeivel, két harctéren ontják vérüket a drága magyar fiúk. Ők ott vannak már hónapok óta, ahol a halál. A esontember rájuk viesoritja a fogait és ők dalolva, boldog örömmel kacagnak a szeme közé. Nem ijednek meg, nem fordulnak hátra, mert a hazát, ezt a vérrel átitatott magyar földet és minket védnek.

Van-e most család, ahonnan ne hiányozna a holnapi karácsonyfa mellől egy-két tag? Apa, testvér és férj. Bizony holnap este sok könny fog leperegni. Mosoly helyett a féltés és az emlékezés gyötrelmei.

A társadalom kötelessége, hogy ezeket a könnyeket letörölje és a gyöttrő fájdalokat enyhítse. Azoknak a kötelessége, akik itthon maradtak.

A nagyvárad 4. honvédegyalozezred pótzászlóaljparancsnoksága karácsonyfát állít a legénység részére. A legszebb és legtisztább megnyilvánulása az emberi szeretetnek! De a parancsnokság egyedül bármennyire is fáradozik, hogy a legközelebb harctérre kerülő legénységnek minél nagyobb örömet szerezzen, nem sikerülhet teljesen.

Az itthon maradtak kötelessége, hogy a parancsnokság fáradozása mennél eredményesebb legyen. Nekünk kell segíteni, nekünk kell hozzájárulni ahhoz, hogy azok az áldott jó fiúk, — akik talán már egy pár nap múlva elindulnak a magyarság nagy harcába — jólérezzék magukat, boldogok legyenek ezen a szent estén.

Járuljon hozzá mindenki ehhez a legszebb hivatást teljesítő karácsonyfához. Mindenki, aki csak teheti, küldjön egy kis csomagot a 4. honvéd egyalozezred pótzászlóalja részére. Nem értékes, csak hasznos dolgokat, apróságokat kérünk és hisszük, hogy mindenki megért minket.

Gondoljuk el, hogy azok az emberek az orosz vagy a szerb harctéren a legnagyobb nélkülözések között teljesítik majd kötelességüket és hogy ázva, fázva, kimerülve milyen jól fog esni nekik visszaemlékezni a karácsonyi estére. Megtudják, hogy mi nagyon szeretjük őket, hogy mindent feláldozunk az ő örömükért, nagyon kicsi boldogságukért. Hiszen ők a vérüket ontják az életüket áldozzák miérünk.

A népfelkelők részére szánt karácsonyi csomagokat az első századhoz Zathureczky Gedeon hadnagy, a második századhoz Görög hadnagy, a harmadik századhoz pedig Horváth hadnagy címére kérjük küldeni.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

A HÁBORU

sok minden, értéknek kikürtölt jelszó üres-ségét bebizonyította. Vezérkedésre vágyó alakok egyszerűen elhallgattak, nagyhangon nemzetközieskedő lapok hirtelen más hangnemre tértek át s a velük született gyűlölködésüknek legfeljebb a sorok közt, meglapulva próbálnak kifejezést adni.

Olyan időt élünk, a mikor bebizonyosodik, melyik érték igazi, melyik hamis.

A keresztény sajtó

az egyedüli, melynek nem kellett egy jöttát sem igazítani sem elvein, sem nyilvános hitvallomásán. A krisztusi igazságok igazok maradnak a béke eszondes munkájában éppen úgy, mint az ágyuk dörgése közepett. Ezekben az igazságokban birja létének alapját a

TISZÁNTÚL

is, Biharmegye és Nagyvárad keresztény napilapja. Elvekért küzdöttünk és küzdünk tovább is: a keresztény Magyarorszáért, a keresztény magyar népért. Meggyőződésünk, és ezt minden nap jobban igazolja, hogy Magyarország a háboruban csak mint keresztény ország győzhet, a békében csak mint keresztény ország boldogulhat.

Ezeket az eszméket szolgáljuk háboruban és békében egyforma meggyőződéssel és lelkesedéssel, támaszkodva közönségünk egyre növekvő, lelkes, igaz, meggyőződéssel táborára.

Az új év előtt kérjük közönségünket, támogassa és terjessze lapunkat egyre szélesebb körben.

A keresztény sajtó támogatása biztos megalapozása a keresztény Magyarországnak.

..HIREK..

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadseregélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

*** A trónörökös fölveszi az Este családnevet.** Ófelsége megengedte, hogy néhai Ferenc osztrák-estei főherceg, modenai herceg Ó királyi fensége és néhai Ferenc Ferdinánd osztrák-estei főherceg 6 császári és királyi fensége végrendeletének rendelkezéseihez képest **Károly Ferenc József** főherceg, 6 császári és királyi fensége, saját maga és az őt követő, egyenrangú házasságból származó utódok, akik a **Ferenc Ferdinánd** főherceg ur 6 császári és királyi fensége 1907. évi június 3 án kelt végrendeletéhez képest a hátrahagyott vagyonrészeket birtokolják, az **Este** család nevét és címerét a saját nevükkel és címerükkel egyesítsék.

*** A Katholikus Kör vetítőestélye.** Szép számú, előkelő közönség előtt tartotta meg tegnap a Katholikus Körben előadását dr. Papp Károly a tengerről

és a hadi tengerészetéről. Alaposan és behatóan ismertette a tengerészetet s kivált a haditengerészet multját és jelenét. A vonzó és tanulságos előadást számos szebbnél szebb vetített kép élénkítette; a közönség pedig az előadást zajos tapsokkal jutalmazta.

*** A pápa a hadifoglyok érdekében.** Rómából táviratozzák: Az Osservatore Romano jelentése szerint a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjának kiadott dekrétuma a többek között így szól: A pápa, aki élénk részt vesz a nagyszabású szerencsétlen hadifogoly bánatában, valamint hozzátartozóik hol és hogyanról minden hírt nélkülöző családok fájdalmában és aki a rendelkezésére álló eszközök révén könnyítést óhajt nekik szerezni, a következő intézkedéseket rendelte el:

Azon egyházmegyék püspökei, akiknek egyházmegyéiben hadifoglyok tartózkodnak, minél hamarabb jelöljenek ki lelkészeket, akik elegendőképpen bírják a hadifoglyok nyelvét és akik oda fognak törekedni, hogy minden módon szerezzenek könnyítést részükre és támogassák őket. A lelkészek különösen az iránt érdeklődjenek, vajjon a gondjaikra bizott hadifoglyok irtak-e családjaiknak és egyáltalán adtak-e hírt magukról. Ha a hadifoglyok tudatlanság, betegség vagy valamely más ok miatt nem volnának abban a helyzetben, hogy családjaiknak irjanak, tegyék ezt maguk a lelkészek a foglyok nevében és legyen különös gondjuk arra is, hogy e levelek rendeltetési helyükre el is jussanak.

*** Sétahangverseny a Vörös Kereszt javára.** Említettük már, hogy a nagyváradai Katholikus Kör sétahangversenyeket rendez két heti időközökben, amelynek jövedelmét a Vörös-Kereszt Egyesület céljaira szolgálatja át. A sétahangversenyre a nagyváradai 4. honvédszenekar a legkiválóbb zenedarabokból állította össze a műsort, akként, hogy a népszerűbb zeneszerzemények mellett a klasszikus remek zenedarabokban is gyönyörködhet közönségünk. A klasszikus zene szépségeinek élvezetére úgy is kevés alkalma nyílik a magasabb zenét kedvelő közönségünknek s a Kath. Kör és a honvédszenekar ez irányban is a közönség kedvében akar járni a program ilyen összeállítása által. Hiszünk, hogy közönségünk méltányolja is ezen törekvést s tömegesen vesz részt a sétahangversenyeken, annál is inkább, mert a befolyó jövedelmet a legnemesebb célra: a Vörös-Kereszt javára fordítják. Az első sétahangverseny vasárnap, december 27-én lesz, amelyre a következő szövegű falragaszokat bocsátották ki:

A nagyváradai Kath. Kör 1914. dec. 27 én (vasárnap) a Szent László tereben a nagyváradai Vörös-Kereszt Egyület javára a helybeli m. kir. honvédszenekar és Belezna Boróka közreműködésével sétahangversenyt rendez. Műsor: 1. Grieg: Ünnepi induló Sigurd „Jorsalfar“ Suitteből. 2. Erkel F. Hunyadi László: Nyitány. 3. Delibes: Intermezzo Naila balletből. 4. a) Hubay I. Kremónia hegedűsből hegedűszóló. 4. b) Alard: Tyrolienne. Zenekar kísérettel előadja Belezna Boróka. 5. Egyveleg. Összeállította Scharf Károly. Beléptidő 40 fill. Kezdeté délután 5 órakor. Felülfizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

*** Felülfizetések a Katholikus Kör háborus délutánján.** A Katholikus Kör vasárnap délutáni háborus délutánján felülfizetőknek tegnapi lapunkban közölt kimutatásából tévedésből kimaradtak a követ-

kezők: Justh Károlyné 10 K. és N. N. 10 korona felülfizetése. Ezeket az összegeket a többivel együtt már rendeltetési helyére juttatta a Kör vezetősége: a sebesült katonák karácsonyfájára.

* Hindenburg doktori diplomája.

Jelentettük már, hogy a boroszlói egyetem jog- és államtudományi kara a német hadvezetőségnek négy tagját tiszteletbeli doktorává nevezte ki. Most írják nekünk, hogy a doktori diplomák elkészültek és az egyetem rektorátusa szokás szerint kifüggesztette őket az aula feketéabláján. A latin nyelven kiállított oklevelek között talán a legérdekesebb az, a mely Hindenburg marsallnak adományozza a doktori címet. Magyar fordításban így hangzik:

„Az államtudományok tiszteletbeli doktorává választottuk Paul van Benekendorff és von Hindenburg királyi tábornagy urat, zseniális mesterét a hadiművészetnek (a melyet joggal neveztek el a politika egyik főágának), a ki *Istenbe vetett bizakodással az északi Fáráo hadseregét a Mazuri tavakba, mint valami második Vörös-tengerbe süllyesztette*, a ki keleti Poroszországot megszabadította és immár mint két eszáz bator harcosainak dicsőséges vezére Sziléziát a borzalmas ellenség ellen megvédelmezte, a nép kedvence hőst, aki nélkül a boroszlói egyetem immár nem állna fenn“

* Kinevezések a hadseregben.

A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy Ófelsége a 101 ik gy. e-ben: Rom Józsefet őrnaggyá, Gullan Győzöt és Nemessányi Zoltánt századosokká, Huszti Ignácot, Pokoray Józsefet, Fritsch Károlyt és Liptai Bélát főhadnagyokká, a 37-ik gy. e-ben: Felpéri Győry Jenőt, Mantean Györgyöt és mumoki Várjon Bélát századosokká, Grósz Nándor és Pest Ferencet főhadnagyokká. A 70-ik gy. e-ben: Socher Nándort és Vas Ottmárt, svojici Sedlar Lipótot pedig a 70 ik gy. e-be őrnaggyokká, Jentsch Rezsőt századosná, Enyedy Sándort, Schramke Jánost, Faitt Jenőt és Csalogovics Jánost főhadnagygyá nevezte ki.

*** Egy szegény család érdekében.** Egy beteg népfölkelő, kinek családja a családfe bevonulása miatt a legnagyobb nyomorban maradt, ez uton kéri valamely nemeslelkű uri családot, hogy 3 és 4 éves kis gyermekeinek és feleségének új év után egy kis cseléd szobában meleg lakást és némi segítséget kér. Ennek ellenében a felesége felajánlja becsületes munkáját. Szíves megkeresést „Városiak“ cím alatt az uriteai főpostára postrestante kér.

*** Temetés.** Sarkadi Józsefné, püspökségi uradalmi erdőőr neje, alig 37 éves korában, Vaskóhn elhunyt. Temetése e hó 15 én ment végbe nagy részvét mellett Vaskóhn községben. Férje, 8 kiskoru árvája és kiterjedt rokonsága gyászolja az elköltözöttet.

*** A árva gyermekek felruházása.** Az „Ünnepi Asztaltársaság“ lélekemelő ünnep keretében tartotta meg az idei felruházó estélyét. A szép számmal megjelent tagokat Kágyi Lajos üdvözölte magas szárnyalású beszédben, majd Dankó Sándor ecsetelje megindító szavakban az ünnep jelentőségét. Az asztaltársaság 14 gyermeket látott el meleg téli ruhákkal. Az ünnepség végén a gyermekek hálátelt szívvvel mondtak köszönetet a jótékony szíveknek.

*** Halálozások.** Özv. Leitner Jakabné szül. Geisler Katalin folyó hó 22-én reggel 3 órakor életének 85 ik évében rövid szenvedés után meghalt. Temetése folyó hó 24 én délelőtt 10 órakor lesz a Rulikovszky-ut 22. számú gyászháztól — Besza Jánosné szül. Popovicu Alexandria életének 66 ik évében hosszas szenvedés után Nagyváradon elhunyt. Temetése 23 án lesz Alsótófaluban.

*** Előléptetések a honvédségnél.**
Ófelsége a magyar királyi 4 ik honvéd gyalogezredben *Prikkel Gyula* főhadnagyot századossá, *Neuschloss Kornél*, *Gorny József*, *Aliquander Lajos*, *Gergelyi László*, *Breier Elemér*, *Schiller Sándor* hadnagyokat főhadnagyká nevezte ki; azonfelül a 2. honvédszázadban *Szinay István* főhadnagyot századossá, *Ravaszi Barnabás*, *Wertheimstein Henrik*, *Fisch Ernő*, *Reischl Ágoston* és *Hampel Gyula* hadnagyokat főhadnagyká léptette elő. A 8. honvéd táborigyusezredben *Graner Imre* hadnagyot, főhadnaggyá nevezte ki a király.

*** A három olcsó nap** melyet Czellér áruháza rendez még ma, szerdán egész nap tart, ezen igazán ritka kedvező alkalmat ajánljuk olvasóinknak annál is inkább, mivel a Czellér cég a három olcsó nap bevételének 10 százalékát katonáink karácsonyára felajánlotta. Bővebbet lapunk utolsó oldalán.

*** Adományok a katonák részére.** Özv. Leitner Lajosné urnő férjének édesanyja elhunyt alkalmából koszoru megváltás címén az itteni sebesült katonák karácsonyára 10 koronát, a hadbavonultak családjainak felsegélyezésére szintén 10 koronát adományozott szerkesztőségünk útján, amely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Szabadságon vagy magánápolásban lévő beteg katonák jelentkezése.** Az összes havidijasok és havidijas jelöltek, akik betegségük miatt vagy mint lábadozók magánápolásban, vagy magánkórházban a város vagy a megye területén szabadságon vannak, az állomásparancsnokságnál (Kossuth Lajos-u 15. Fücskpalota) f. hó 27, 28 és 29 napjain, mindenkor d. e. 10-12 óra között, amennyiben betegségük ebben őket feltétlenül nem akadályozza, személyesen megjelenni tartoznak. Azok, akik betegségük miatt meg nem jelenhetnek, e körülményt katonai (honvéd) orvosi bizonyítvánnyal, ahol pedig ilyen orvos nincs, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni.

*** Adományok az árvák karácsonyfájára.** A „Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet” Erzsébet leányárvaháza s a „Lujza Otthon” karácsonyfájára gróf Széchenyi Miklós püspök 300 koronát, özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné ruhákat, Nagy Odónné kötöket, özv. Nagy Ferencné, Csegrega Miklósné, Wallerstein Ferenc 20-20 koronát, özv. Gyurkovics Kornélné 10, Fekete Sándorné 6, dr Fráter Imréné 4 és Bródy Samu 3 koronát adományozott, mely jótékony adományokat hálás köszönettel nyugtázza özv. dr Bulyovszky Józsefné egyleti alelnöknő.

*** Karácsonyi ünnepély a Biharmegyei Nőegylet árvaházában.** A biharmegyei és nagyváradai nőegylet Erzsébet leányárvaházában f. hó 24 én, esütörtökön délután 2 órakor tartjuk meg a karácsonyi ünnepélyt, melyre az egylet tagjait, valamint az érdeklődő közönséget szívesen látja özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné egyleti elnöknő.

*** A katonák családjainak felsegítésére.** A hadbavonultak családjai részére a következő újabb adományok érkeztek: Biharmegyei nőegylet 500, Csegrega Miklós és neje 30, dr Várnay Ferenc 20 és Schwartz Gyula és neje 10, dr Lukács Endre elhunyt alkalmával koszorúmegváltás címén. — Sándor Gyuláné Bályogról 20, Schwartz Miksa 20, összesen 580 korona.

x Megfagyott, szélből kivörösödött, kicserepedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatása az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon 13-02

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Három liter családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ara utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x Kiadó hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorozott szobák fürdőszoba használatlalt havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

*** Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpéztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket a melyek nem esnek a moratorium intézkedési alá, takarékbetétkönyveikére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módozatok mellett. Pénztári órá, d. e. 9-től 12-ig.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsvay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Kiadó lakás 3-4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

x Családi rum vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Szacsvay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kaphatók.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpéztárnál.

A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél
Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerda: Cigánybáró.
Csütörtök délután 3 órakor: Mese délután.
Péntek délután: Kis király.
Péntek este: Éva.
Szombat délután: Bőregér.
Szombat este: Sybill.
Vasárnap délután: Vörös ördögök.
Vasárnap este: Mozi tündér. (Bemutató előad.)

NYILTÉR

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy aradi és nagyváradai cégünk eddigi főnökének és egyedüli tulajdonosának: báró gyoroki Andrányi Károly urnak elhalálása folytán

özv. báró gyoroki
Andrányi Károlyné
született **Vásárhelyi Ilona** urnő

ugyis mint főörökös, valamint a kiskoru gyermekek törvényes gyámja cégünk kötelekébe lépett és kérjük alanti törvényszéki bejegyzett cégjegyzését tudomásul venni.

Tudatjuk továbbá, hogy megboldogult főnökünk sógora:

bellusi
Dr. Baross Lajos ur

aradi és nagyváradai cégünkbe, mint activ cégtárs a mai napon belépett és kérjük, hogy ugyancsak alábbi törvényszéki bejegyzett cégjegyzéséről tudomást venni sziveskedjék.

Megjegyezni kívánjuk, hogy **Krauss Samu** nagyváradai és **Sohimann Márton** aradi cégvezetők cégjegyzése változást nem szenvedett.

Cégünk vagyoni viszonyai nem változtak, s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy t. Uzetfeleink igényeit továbbra is, minden tekintetben kielégíthetjük és kérjük, sziveskedjék cégünk iránt eddig tanusított bizalmában bennünket a jövőben is részíteni.

Arad—Nagyvárad, 1914. november 15.

Kiváló tisztelettel
Andrányi Károly és Fiai.

Legújabb táviratok.

Tisza felolvasása.

Budapest, december 22. (Tud. táv.)
Tisza István gróf, miniszterelnök a régi képviselőházban a háborúról érdekes és értékes felolvasást tartott.

Nagy harc Flandriában.

Budapest, december 22. (Tud. táv.)
Amsterdamból a Telegraph jelenti: **A flandriai harctéren óriási csata folyik** Ypern ezideig még a szövetségeseké.

A németek harcéri helyzete.

Joffre hadiparancsa.

Berlin, december 22. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nieuport és az Yster vidékén általános nyugalom. A francia territóriális csapatok által megerősített angol sereg tegnap és ma éjszaka kétségbeesetten támadott, hogy a Sainthumert és Givency mellett december 20 án elvesztett állásaikat visszafoglalják, de támadásaikat visszautasítottuk. Richebourg vidékén sikerült régi állásaikban megvetni lábukat. A franciáknak Albert vidékén Compiègnétől északkeletre, Souain és Perthes mellett tegnap ellenünk intézett támadásait, súlyos veszteségeket okozva, visszavertük. Az Argonneok nyugati részén néhány lövészárkot elfoglaltunk. Az Argonneoktól keletre, Verduntól északnyugatra és északra a francia támadásokat visszautasítottuk, miközben helyenkint legsúlyosabb veszteségeket szenvedtek.

A keleti hadszíntéren, Kelet- és Nyugat-Porosországban a helyzet nem változott. Lengyelországban csapataink erősen harcognak.

A Bzura és Rawka szakasz birtokáért több helyen már kieroszakítottuk a szakaszokon való átkelést. Pilicza jobb partján a szövetséges csapatok még harcognak.

Sajnos csak a közzététel után állapítottuk meg, hogy Joffre tábornoknak 1914. évi december 16-án kelt és tegnap nyilvánosságra hozott hadiparancsa a következő utasítással végződött:

„A hadiparancs ma este az összes csapatokkal közlendő és megakadályozandó, hogy a sajtóba kerüljön.“ (Min. sajtóosztály.)

Német aviatikus Dower fölött.

Berlin, dec. 22. Kölnből jelentik, hogy Prondzynecki tengerész-aviatikus főhadnagy Dower felé repült és több bombát dobott le. Azt hiszik, hogy az egyik bomba a pályaudvarra esett. Egy óra múlva visszatért. (Min. sajtóosztály.)

Frigyes főherceg elismerése a krakói őrség részére.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik, hogy Frigyes főherceg, tábornagy napiparancsában a krakói várparancsnokságnak és a védő csapatoknak elismerését fejezi ki.

Harcaink a Kárpátokban és Galiciában.

Budapest, december 22. A főhadiszállás jelenti: A Kárpátokban Hegyering közelében a Nagyg, Latorca és Ung folyók területén új harcok folynak.

Galiciában tegnap az oroszok ismét támadásba mentek át, anélkül hogy sikert értek volna el; különösen a Dunajec alsó folyásánál szenvedtek nagyobb vereségeket. Nida mentén és a Tomaslówtól délre fekvő

területen kisebb ütközetek fejlődtek: Przymysl előterében a harcok tovább folynak. Höfer altábornagy. (Min. sajtóoszt.)

Nikolajevics célja.

Budapest, december 22. (Tud. cenz. táv.) A Vossische Zeitung szerint Nikolajevics nagyhercegnek az a célja, hogy a cárt a tróntól megfossza. (M. T. I.)

A cár neje békét kíván.

Budapest, december 22. (Tud. cenz. táv.) A Berliner Tageblatt közlése szerint Rómából jelentik, hogy az orosz udvarban a béketörekvések szószólói a cárné és Witte gróf, míg Miklós nagyherceg a háború folytatását kívánja.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJÁZ:

Óhajítás. Ha csakugyan olyan forrók az érzelmei, akkor azt ajánljuk, adjon nekik kifejezést prózában, mert a versei a fagypontra alul lehűtik, aki olvassa.

Karácsonyi óhajok. Nem közölhető. V. E. Jó gondolat, de a kidolgozás gyenge. Nem közölhető.

N. M. Az előbbi üzenet önnek is szól.

M. M. A tanulság az, hogy aki meg akarja tudni, mi történt a keresztényársadalomban, annak tessék keresztény lapot jártni.

M. K. Kaptunk már öntől jobb dolgokat is; ezzel kár volna az eddigi renoménak ártani.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Katonai ruhákat az összes fegyvernemek részére, a mai árokon alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltésre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad bevételeket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Czillér 3 olcsó napja!

Áruházamban nem tudom elhelyezni az utóbbi időkben megérkezett nagy mennyiségű

Karácsonyi ajándékokat

ezért értesitem a t. közönséget, hogy rak-táram egy tetemes részét a rendes bolti árnál 50, 40, 35, 30 és 25 százalékkal olcsóbban adom.

Még ma, egész napon át tart

a 3-ik olcsó nap!

E három olcsó nap teljes bevételének egy százalékát a nagyváradi sebesült katonák karácsonyára adom.

Nagyvárad, 1914. december 20.

Czillér Imre

Női ruha és Blous-kelmék, méterje:
2.40 helyett K 1.20, 8.— helyett K 4.—
3.60 helyett K 1.80, 10.— helyett K 5.—
4.50 helyett K 2.40, 12.— helyett K 6.—
6.— helyett K 3.—, 16.— helyett K 8.—
Barchetek, szintartók 1.60 helyett 80 fill.
Finom szövött barchetek, 2.40 helyett
1 K 60 f.
Gyönyörű ruha barchetek 120 cm szé-
les, 3.20 helyett 2.40
Ing és Blous zefir, legfinomabb, 2.40 he-
lyett 1.60
Gyapju delin 2.— és 2.40 helyett 1.—
Etamin és grenadin 2.— helyett 1.—
Eponge ruhavásznak 1 K-tól feljebb
Blous selymek 1 K-tól feljebb
Ernyők 2 K-tól feljebb
Függöny, szövet, plüsch és esipkéből, 25
százalék engedménnyel.
elyem kendők, Chenilia és Himalája
Sálak, Berliner és Harasz kendők
25 százalék engedménnyel
Tricó, Selyem, Luster és Cloth alsó
szoknyák, pazar választék, 30 szá-
zalék engedménnyel
Batist és Luster kötény, divatos formák-
ban, 35 százalék engedménnyel
Női Blousok szövet, selyem, etamin és
batistból, 50 százalék engedmény.

Női és Gyermekek kabátok és ruhácskák
40 százalék engedménnyel
Uri, Női és Gyermekek fehérneműnél 25
százalék engedmény
Szörme-áruk: Muffok, boák, sapkák,
kalapok legolcsóbban. Vörös és kék
róka, alaskai róka, nyest, skunks,
sealskin, mouflan, angora fajokból
Harisnyák 50 fillértől feljebb, Keztyük 40
fillértől feljebb
Lélekmelegítők, svetterek 2 koronától
feljebb
Kezdeti és kész kézimunkák: montiro-
zott párnák, írómappák és esettek
30 százalék engedménnyel
Retikülök és színházi tarsolyok, legye-
zők, ernyők és botok 30 százalék
engedménnyel
Férfi gallérok és kényesek: 5 rétű legjobb
minőség, álló gallér 50 f. helyett 36 f.
dupla gallér 70 f. helyett 44 fillér,
legfinomabb kényesek párja 1 K he-
lyett 60 fillér
Nyakkendők 1 K helyett 60 f., 1.50 he-
lyett 80 f., 2 K helyett 1.10, 3 K he-
lyett 1.50, 4 K helyett 2 K, 5 K he-
lyett 2.50, 6 K helyett 3 K
Férfi és gyermek kalapok, sapkák 30
százalék engedménnyel.

Czillér 3 olcsó napja!